

UP Board Solutions for Class 6 Sanskrit Chapter 6 धरित्री रक्षत

अभ्यासः ।

प्रश्न 1. उच्चारणं कुरुत पुस्तिकायां च लिखत
नोट – विद्यार्थी शिक्षक की सहायता से स्वयं करें।

प्रश्न 2. एकपदेन उत्तरत

यथा

का अस्माकम् मातृस्वरूपा?

(क) धरातले कानि सन्ति?

(ख) कस्याः सौन्दर्यं विलुप्तं भवति?

(ग) शुद्धप्राणवायुं के ददति? ।

(घ) विपत्तीनां निवारणाय कस्याः रक्षणम् आवश्यकम्?

उत्तर

धरित्री

नद्यः

प्रकृतेः

वृक्षाः

वसुधायाः

प्रश्न 3. पूर्ण वाक्येन उत्तरत

यथा- पृथिव्याः अपरं नाम किम्? – पृथिव्याः अपरं नाम धरित्री।

उत्तर- (क) प्राकृतिकसंसाधनानां दुरुपयोगं कः करोति?

प्राकृतिकसंसाधनानां दुरुपयोगं मनुष्यः करोति।

(ख) पर्यावरणस्य महती हानिः कथं भवति?

पर्यावरणस्य महती हानिः वृक्षाणां विनाशेन भवति।

(ग) का सर्वथा वन्दनीया सेवनीया च?

धरित्री सर्वथा वन्दनीया सेवनीया च।

प्रश्न 4. मजूषातः उचितविशेषणशब्दान् चित्वा वाक्यानि पूरयत (पूरा करके) –

प्रदूषितम्, मातृस्वरूपा, जनसंख्या, रक्षणम्।

यथा– इयं अस्माकम् मातृस्वरूपा।।

(क) अधुना विश्वस्य वर्धमाना जनसंख्या सोचनीया।।

(ख) अस्माभिः वसुधायाः रक्षणं कर्तव्यम्।।

(ग) वृक्षाणां विनाशेन पर्यावरणं प्रदूषितं भवति।

प्रश्न 5. चित्रानुसारं संस्कृतपदानि रचयत (रचकर) –

उद्याने एकः आम्रवृक्षः अस्ति।

वृक्षात् पत्रं पतति ।

वृक्षात् फलं पतति ।

उद्यानं सुन्दरम् अस्ति।

प्रश्न 6. संस्कृत भाषायाम् अनुवादं कुरुत

(क) यह पृथ्वी हमारी माता के समान है।

अनुवाद – इयं धरित्री अस्माकं मातृस्वरूपा अस्ति।

(ख) इस पृथ्वी को वसुधा भी कहते हैं।

अनुवाद – पृथिव्याः अपरं नाम वसुधा अपि अस्ति।

(ग) हम सूर्य से ऊर्जा पाते हैं।

अनुवाद – सूर्यात् अस्मभ्यम् ऊर्जा प्राप्नोति।।

(घ) माता और मातृभूमि स्वर्ग से भी बढ़कर है।

अनुवाद – जननी, जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि

गरीयसी।

प्रश्न 7. पाठात् शब्दं चित्वा स्वमित्त्रैः सह

अन्त्याक्षरीं कुरुत

यथा –

प्रथम वर्ग   द्वितीय वर्ग

पवनः   नद्यः

यदा   दृषितानि